

Evanjelium z 19. januára 2020
2. nedeľa všedného dňa - Rok A Ján 1,
29 - 34

Prepis komentára biblistu Fernanda Armelliniho, nerevidovaný autorom

Vtedy Ján uvidel Ježiša, ako k nemu prichádza, a povedal:

"Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta! On je ten, o ktorom som povedal: 'Po mne príde človek, ktorý ma predbehol, lebo bol predomnou. Ja som ho nepoznal, ale prišiel som ho pokrstiť vo vode, aby sa zjavil Izraelu.'"

Ján svedčil: "Videl som Ducha, ako zostupuje z neba ako holubica a zostáva na ňom. Ja som ho nepoznal, ale ten, ktorý ma poslal krstiť vo vode, mi povedal: "Na koho uvidíš zostupovať a zostať Ducha, ten krstí v Duchu Svätom. A videl som a dosvedčil som, že toto je Boží Syn."

Synoptické evanjeliá Matúša, Marka a Lukáša začínajú opis Ježišovho verejného života jeho krstom v rieke Jordán.

Evanjelista Ján túto epizódu ignoruje, ale venuje dostatok priestoru postave Krstiteľa a predstavuje nám ho originálnym spôsobom,

Synoptici hovoria o Krstiteľovi ako o predchodcovi, o tom, ktorý išiel dopredu, aby pripravil cestu, príchod Mesiáša, Ján ho nepredstavuje ako predchodcu, ale ako svedka, toho, ktorý niečo videl a môže každému povedať o skúsenosti, ktorú mal.

Krstiteľ je predstavený ako svedok svetla, prvý, kto toto svetlo videl a spoznal. Jánovo evanjelium v prológu začína slovami:

"Prišiel muž poslaný od Boha, volal sa Ján, prišiel ako svedok, aby vydal svedectvo o svetle."

On nebol tým pravým svetlom, ale musel svedčiť o svetle, ktoré prišlo na svet, o pravom svetle, ktoré osvecuje každého človeka, o tomto svetle, ktoré prišlo z neba a ktoré musí osvietiť temnoty sveta, takúto skúsenosť mal Krstiteľ.

Ježiš sa predstavil pri Jordáne ako všetci ostatní Židia, ktorí sa chystali dať pokrstiť, len Krstiteľ videl v tom mladom Galilejčanovi svetlo, ktoré ho fascinovalo, a okamžite pocítil potrebu poukázať naň a svedčiť o ňom všetkým. Vypočujme si, ako nám evanjelista Ján rozpráva o stretnutí Krstiteľa s Ježišom:

Na druhý deň, keď uvidel Ježiša, ako k nemu prichádza, povedal:

"Hľa, Baránok Boží, ten, ktorý sníma hriech sveta! On je ten, o ktorom som povedal: 'Po mne príde človek, ktorý ma predbehol, lebo bol predomnou. Ja som ho nepoznal, ale prišiel som ho pokrstiť vo vode, aby sa zjavil Izraelu.'"

Na druhý deň... sa človek prirodzene pýta, čo sa stalo deň predtým. Z Jeruzalema prišla delegácia kňazov a levitov.

Kresťana vypočúvala ustanovená autorita, chceli si vyjasniť jeho identitu a to, čo robil.

Krstiteľ bol osobnosťou, ktorá svojím kázaním priťahovala pozornosť všetkých ľudí, jeho život vyvolával otázky, očakávania, nádeje a mnohí hovorili, že je Mesiáš.

Baptista odpovedá týmto delegátom:

"Ja nie som Kristus, ja krstím vodou, ale uprostred vás stojí ten, ktorého nepoznáte, ktorému nie som hoden rozviazať remienok sandálu." Krásna je táto postava Krstiteľa, ktorý hovorí:

nesmiete sa pozeráť na mňa, ale na to svetlo, o ktorom teraz svedčím, že som ho videl.

Deň po stretnutí s týmto poverením vidí Krstiteľ Ježiša, ako k nemu prichádza.

Ježiš sa zrazu objaví na scéne, je to Boh, ktorý sa teraz začína ukazovať; Ježiš bude obchádzať mestá, dediny, vstupovať do súkromných domov s cieľom ukázať tvár Otca v nebi.

Je to Boh, ktorý sa stal jedným z nás práve preto, aby bol videný a potom nám ukázal pravého človeka, úspešného človeka, Božieho syna.

Vidiac Ježiša, ako k nemu prichádza, Krstiteľ hovorí... - v tomto úryvku hovorí iba Krstiteľ, ale nie je nám povedané, komu hovorí, pretože sa nehovorí, že by bol niekto okolo neho, preto sú jeho slová jasne adresované nám, dnes -.

Čo nám hovorí Krstiteľ, ktorý videl, a preto vydáva svedectvo o tom, čo videl?

Ukazuje prstom a hovorí nám:

"Hľa, Baránok Boží"

Postava Krstiteľa je krásna, nechce, aby sa pozerali naňho, ale chce, aby sa pozerali na to svetlo, o ktorom svedčí;

ak chceš, aby tvoj život viedlo pravé svetlo, aby si netápal v tme, aby si sa prepadal do roklín, škodil sebe a aj iným... tu je svetlo, na ktoré ti ukazujem, lebo som ho videl!

Tomuto svetlu dáva Krstiteľ meno, *je to baránok!* Všetkých to muselo dosť zmiasť, nikto nečakal, že svetlo bude rozdávať baránok, v Izraeli očakávali niečo iné.

Podľa požehnania, ktoré vyslovil *patriarcha Jakub*, očakávali *leva z kmeňa Júdu*, to zviera mocnejšie ako všetky ostatné, ktoré porazí všetkých nepriateľov a začne kráľovstvo Izraela, alebo očakávali *kráľa, pastiera* svojho ľudu, toho kráľa, ktorému sa všetci podriadia a ktorému budú platiť daň.

Na druhej strane Krstiteľ svedčí, že videl baránka!

O ktorom jahniatku hovoril?

Odkaz je jednoznačne na dva biblické texty, ktoré všetci poznáme, prvý a azda najznámejší je ten o *veľkonočnom baránkovi*, ktorého krv položená na stĺpiky dverí domov zachránila Izraelitov v Egypte pred prechodom *vyhladzovacieho anjela*, pamätáme si... Pán uvidí krv baránka na nadpraží a na dvoch stĺpikoch dverí, a to zabráni vstupu *ničiteľa*, hebrejsky "a mašit".

Tento text odkazoval na archaický rituál pastierov, ktorí na jar, aby

chrániť svoje stádo pred útokmi zlého ducha, vykonávali tento krvavý obrad, zabili baránka, potom pokropili krvou stĺpiky dverí domu a keď prišiel vyhubiteľ, bol zablokovaný touto krvou.

Krstiteľ jasne poukazuje na tohto baránka, ktorý dáva svoju krv, aby zabránil vyhubiteľovi ubližovať ľuďom.

Prečo je potrebná krv baránka, aby sa svet zbavil tohto zlého ducha?

Prečo musí zomrieť jahňa, ktoré je najmiernejším, najjemnejším a najcitlivejším zvieraťom, aké poznáme, ktoré nikdy nikomu neublížilo?

Aby sa šelmám odňala schopnosť škodiť, je potrebné obetovať baránka!

Len pred jahniatkom si zvieraťá uvedomia, že sú zvieraťá. Ak sú všetci beštie, je normálne správať sa ako beštie, ak sú všetci zlodeji, všetci nečestní, násilníci, mafiáni... je jasné, že najúspešnejší, najoceňovanejší je ten, kto vie byť mafiánom alebo násilníkom.

Aby sa títo ľudia zmenili, je potrebné, aby prišiel niekto úplne iný, lojálny, čestný, a keď príde, tí, ktorí sú nelojálni a nečestní, si uvedomia svoje správanie.

Začalo sa to, hovorí nám Krstiteľ, príchodom tohto baránka, kráľovstva úplne odlišného od predchádzajúcich, už nie kráľovstva tých, ktorí berú život iným, ale kráľovstva tých, ktorí život iným dávajú.

Druhý odkaz sa týka knihy *Izaiáš*, kde sa hovorí o tajomnom "*Pánovom služobníkovi*":

"bol ako baránok vedený na zabitie, ako ovca nemá pred strihačmi, bol pripočítaný k bezbožným, kým niesol hriech mnohých a prihováral sa za hriešnikov".

Opäť sa tu objavuje obraz toho, ktorý koná ako baránok a tak sníma hriech sveta.

Ako tento baránok odstraňuje hriech zo sveta? Predovšetkým toto sloveso "odobrať" možno nevyjadruje túto myšlienku dobre; grécke sloveso je "*airein*" a znamená "*nechať zmiznúť* hriech" zo sveta.

Hriech nie je porušenie príkazu, za ktoré musí byť človek potrestaný, pretože neposlúchol príkaz, nie!

Hriech je strata ľudskosti, keď sa človek nesprávame ako človek, a tým narúšame svoju ľudskú identitu, keď sme násilní, skazení, rozpustilí, narúšame svoju identitu... to je hriech!

Čo má toto jahňa robiť?

Zamiesť hriech, odstrániť hriech.

Dobre si to všimnime... nie preto, aby sme odčinili hriech, akoby tento baránok mal zaplatiť za všetky spáchané hriechy, nie, už nikdy viac takýto nezmysel!

Nie je to tak, že Otec v nebi potrebuje vidieť niekoho trpieť, aby mu odpustil hriech.

Poslal tohto baránka, aby zničil hriech sveta, to znamená, aby skoncoval so zlou mentalitou, s diabolskou silou, ktorá nás núti

správame ako Božie deti, je to impulz, ktorý nás vedie k tomu, aby sme sa stále správali k svojim blížnym ako zvieratá, presne tak, ako to robili naši predkovia. Neprichádza napraviť priestupok, ale odstrániť temnotu, ktorá zahaľuje svet a bráni mu vidieť pravú tvár Boha a pravého človeka.

Krstiteľ chcel povedať, že Ježiš neodstraňuje zlo udelením akejsi amnestie, odpustenia, amnestie, ale premáha ho tým, že do sveta vnáša nový dynamizmus, neodolateľnú silu, svojho Ducha, nový život, ktorý zvnútra vedie ľudí k ľudskému správaniu.

On - hovorí Krstiteľ - je ten, o ktorom som povedal: Po mne prichádza ten, ktorý bol pred mnou.

Krstiteľ odstupuje, nie je tým, na koho sa majú obrátiť, nie je spasiteľom, a potom rozpráva o ceste, ktorú duchovne prešiel, aby uvidel toto svetlo, svetlo sveta, ktoré nám ukazuje, ako byť ľuďmi.

Krstiteľ dvakrát hovorí: "*Nepoznal som ho*", čo je úplná neznalosť identity tohto baránka!

Kto chce spoznať pravú Ježišovu identitu, musí si najprv uvedomiť vlastnú nevedomosť, a tak sa nechať zlákať, aby otvoril oči, aby skutočne hľadal toto svetlo, musí sa zbaviť vlastných predsudkov o Bohu a úspešnom človeku.

Ako túto identitu uchopil Krstiteľ?

Teraz nám hovorí, že počul zjavenie Ducha:

Ján svedčil: "Videl som Ducha, ako zostupuje z neba ako holubica a zostáva na ňom. Ja som ho nepoznal, ale ten, ktorý ma poslal krstiť vo vode, mi povedal: "Na koho uvidíš zostupovať a zostať Ducha, ten krstí v Duchu Svätom. A videl som a dosvedčil som, že toto je Boží Syn.

Ján svedčil, že:

"Uvažoval som o Duchu, ktorý zostupuje z neba ako holubica a zostáva na ňom."

Tu je svedectvo o tom, čo videl Krstiteľ a čo chce, aby sme videli aj my.

Videl Ducha, ktorý spočinul na Ježišovi ako holubica, a zostal!

Odkazuje sa tu jednoznačne na krst, o ktorom Ján nehovorí, Duch spočinul na Ježišovi nie dočasne, ako sa to stalo postavám Starého zákona, ktoré boli povolané vykonať poslanie a po skončení tohto poslanca už neboli naplnené Duchom, ktorý im bol udelený na vykonanie určitej služby, potom sa vrátili do svojho pôvodného stavu, namiesto toho Duch zostáva na Ježišovi.

Tu je obraz holubice veľmi významný, vtedy aj dnes bola holubica symbolom pripútanosti k hniezdu, holubica sa vždy vracia do svojho hniezda; vieme, že poštové holuby, keď sú ponechané na slobode, trochu krúžia, aby sa zorientovali, a potom sa vracia do svojho hniezda.

Krstiteľ hovorí: Videl som Ducha, ktorý prebýval na Ježišovi ako holubica, ako

Holubica hľadá svoje hniezdo, Duch vo svojej plnosti nachádza svoj príbytok v Ježišovi.

"Krstí v Duchu"

Krst znamená ponorenie, ponorenie do Ducha, Ježišov krst nie je ponorenie do tekutiny, ktorá je človeku vonkajšia, krst v Duchu znamená nechať sa oplodniť, nasiaknuť novou múdrosťou, tou, ktorá prichádza z neba, nechať sa oplodniť tou božskou silou, ktorá vedie človeka k láske Ducha. Nie je to voda, ktorá nás navonok obmýva, ale je to šťava ako z viniča, ktorá potom prináša ovocie. Táto miazga, ktorá je božským Duchom, ktorá je božským životom, ktorý nám daroval Kristus, krst Krstiteľa bol vonkajší, Ježišov krst v Duchu je darom tohto nového života a je to tento Duch, ktorý premáha a ničí hriech, ničí neľudské, ktoré je prítomné práve kvôli našej konštitúcii, čo kedysi nazývali "prvotný hriech".

Duch nás oslobodzuje od všetkých týchto síl, ktoré nás odludšťujú!

Krstiteľ ďalej hovorí:

"Dosvedčil som, že toto je Boží syn."

Ak prijmeme svedectvo Krstiteľa, počas tohto roka sme pozvaní, aby sme vždy upierali zrak na Ježiša, pretože pri pohľade na neho vidíme Božiu tvár a človeka, ktorý je vždy vedený božským životom, Duchom.

Naposledy chcem poukázať na ten výraz, na ten obraz, ktorý použil Krstiteľ:

"Hľa, Baránok Boží".

Je to výraz, ktorý počujeme opakovať počas eucharistického slávenia, keď nás celebrant pozýva na svadbu baránka; na svadbu baránka znamená - svadba, o ktorej vieme, čo je to - znamená spojenie svojho života s druhým človekom. Pri eucharistickej hostine sme pozvaní zjednotiť svoj život s baránkom, musíme si vybrať... rozhodnúť sa, do ktorej oblasti chceme patriť: do oblasti predľudskej alebo do oblasti úspešného človeka, človeka, ktorého vedie Duch.

Keď sa priblížime, aby sme jedli ten chlieb, ktorým je Kristus, ktorý celú svoju históriu stotožnil s tým, že sa stal chlebom, to znamená, že dal všetko zo seba za život druhého.

Tu je jeho ponuka, ktorú nám dáva prostredníctvom kňaza, ktorý hovorí *"hľa, baránok"*, pozýva nás, aby sme si osvojili jeho príbeh, a keď jeme chlieb, osvojujeme si ho, stáva sa súčasťou nás samých.

Tu sa nám ponúka voľba osvojiť si život baránka, ktorý je životom darovaným z lásky.